

Sænk foderomkostning til søer og smågrise

- ★ Peter mark Nielsen
 - ★ Svinerådgiver Velas
 - ★ Arbejder primært med foder til alle dyregrupper og vækstgrise
-
- ★ 11 år i foderindustrien
 - ★ 14 år som svinerådgiver

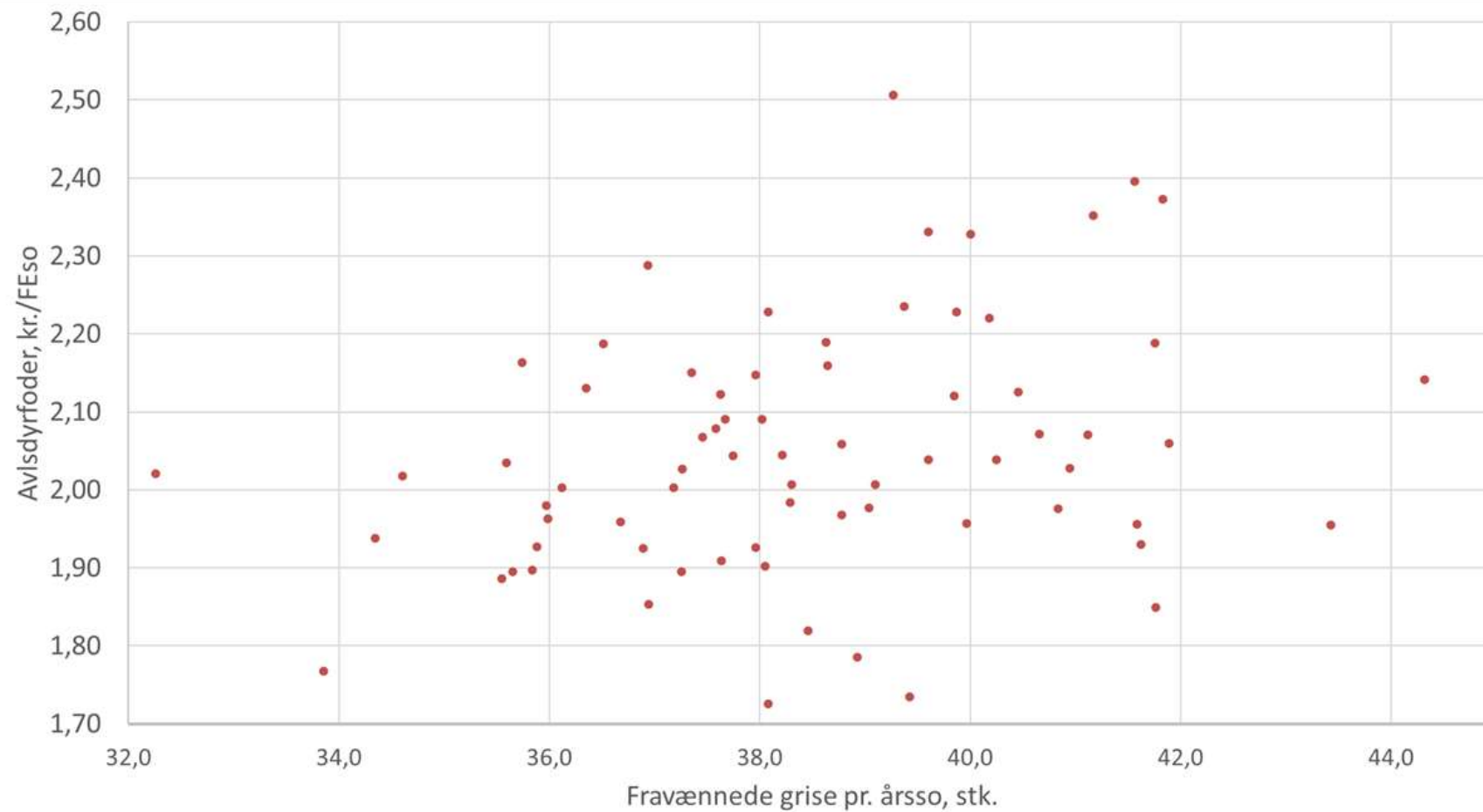
Hvorfor nu snakke om dette

- ★ Forskel fra DB tjek
- ★ Foderomkostning pr. kg tilvækst
- ★ 1,5 kr./kg tilvækst i forskel
v. 35 grise solgt/årsso, 1260 kr./årsso
- ★ Foderomkostning/årsso
- ★ Over 1.000 kr./årsso i forskel
- ★ **2.260.000 kr. ved 1.000 søer**

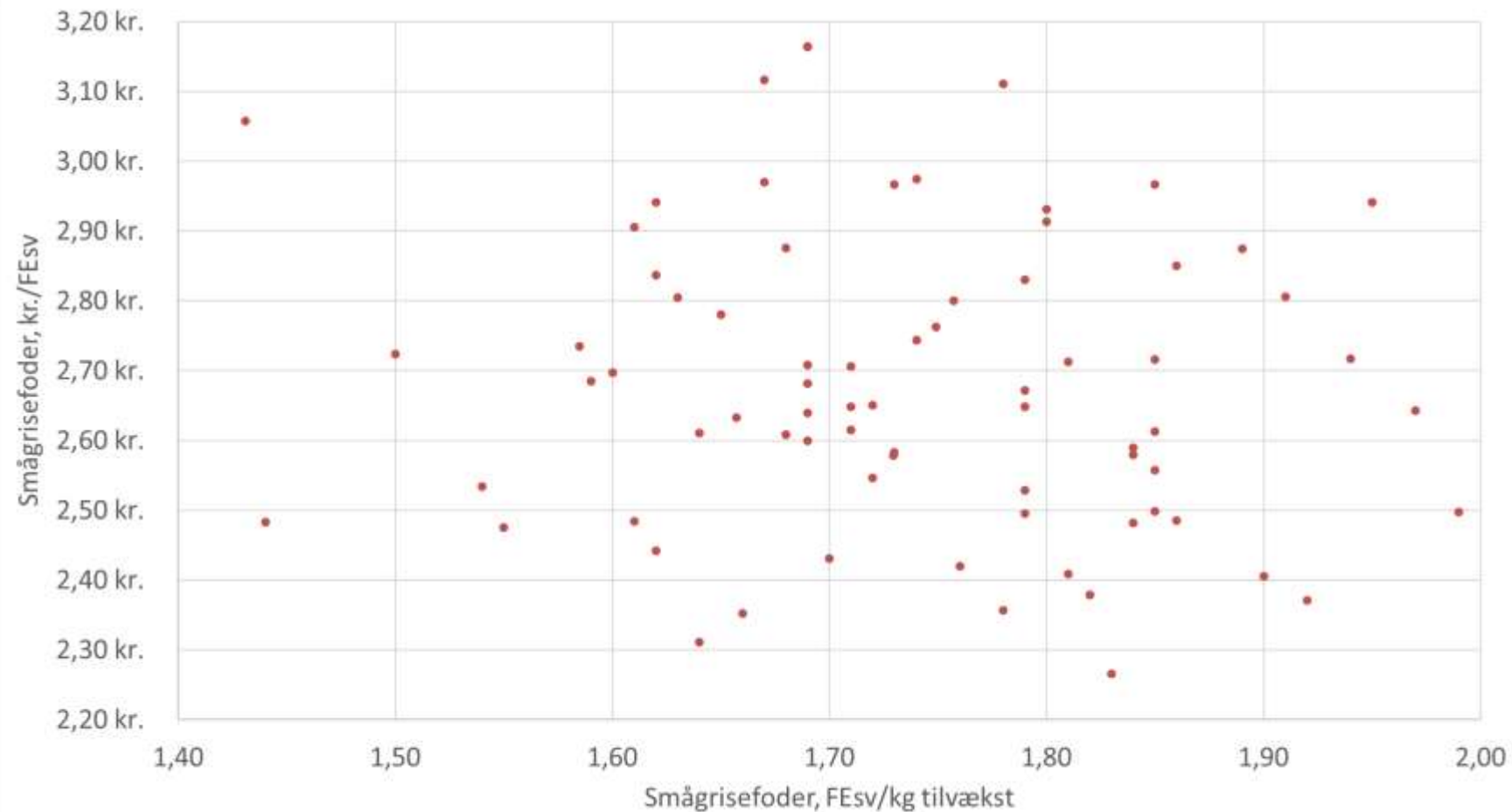
Er der sammenhæng imellem foderpris og produktivitet

Søer pris i forhold til grise/årsso

Er der sammenhæng imellem foderpris og produktivitet

Klimastald foderpris i forhold til foderudnyttelse

Dagsorden

- ★ Hvad er foderomkostning

- ★ De ting vi ikke når i dag

- ★ **Smågrise**

- ★ Hold foderforbruget nede

- ★ Brug af faser

- ★ Fodersammensætning og Tilsætningsstoffer

- ★ **Søer**

- ★ Hold foderforbruget nede

- ★ Brug af faser

- ★ Tilsætningsstoffer

- ★ Hvordan kan potentialet indløses

Definition af foderomkostning

- ★ Foderomkostningen måles i kr./årsso og kr./kg tilvækst
- ★ Så en kombination af pris og mængde
- ★ Prisen ændrer sig over tid, så alle mine eksempler er beregnet med samme prissæt, så vi får dyrenes reaktion
- ★ Dermed kan den oplevede effekt godt være lidt anderledes

Det når vi ikke i dag

- ★ Hele handelsdelen
 - ★ Hjemmeblandet eller indkøbt foder
 - ★ Våd eller tørfoder
 - ★ Der er ikke tid
 - ★ Det er ikke noget, man lige kan ændre på
-
- ★ Måske I allerede har hørt andre indlæg om disse emner i år

Foderspild

- ★ Undgå foderspild
 - ★ Brug langkrybbe i stedet for gulvfodring
-
- ★ Det er ikke meget foder der spares, men startfoder er dyrt, så det bliver hurtigt til 2-3 kr. pr. gris

- ★ Der skal være ædepladser nok, til at foderkasserne kan stilles korrekt
- ★ Anbefaling på 50 grise pr. automat ved melfoder er ofte ikke nok

Eksempel fra praksis

★ Foderautomater er udskiftet fra enkelt til dobbelt automater

	Før	Nu
Dgl. tilvækst ref.	470	513
Foderudnyttelse ref.	1,6	1,57
Foderomk/kg tilv	4,03	3,95

★ 2 kr. sparet foder/gris + tilvæksten

★ Sidste sektion er ikke skiftet endnu, så vi forventer større effekt i kommende perioder

★ Medd. 1226 viste + 30 g ved fordobling af antal ædepladser

Brug af faser

- ★ Standard fodring hedder
6-9 kg 9-15 kg og 15-30 kg
- ★ Ofte vejer grisene ikke 6 kg alle sammen
- ★ Mange steder kan grisene skifte tidligere end 15 kg

Eksempel fra praksis

- ★ Grise fravænnenes ved 4,5 kg
- ★ 2 uger i babystald
- ★ Kommer i klimastald ved 6,5-7 kg

- ★ Samme startfoder fra fravænning til 9 kg - ca. 8 kg foder/gris

- ★ Nu er det delt op, så babystalden bruger den gamle blanding - ca. 3,5 kg/gris
- ★ I klimastalden bruges en anden, der passer fra 6-9 kg - ca. 4,5 kg/gris
- ★ **Forskel 8-15 kr./gris**

	Baby blanding	6-9 kg blanding
Fesv	126	116
Lysin	11,0	11,0
Blodplasma	5	0
Mælkeprodukter	12	6
Fiskemel		3
AX 3 sojaprotein	3	6
Sojaprotein		3
Fiber produkt	2	2
Sojabønner	2	0
Special beh. korn	32	10
kagemix	6	4
havre	1	6

Skift fra blanding 2-3 fra praksis

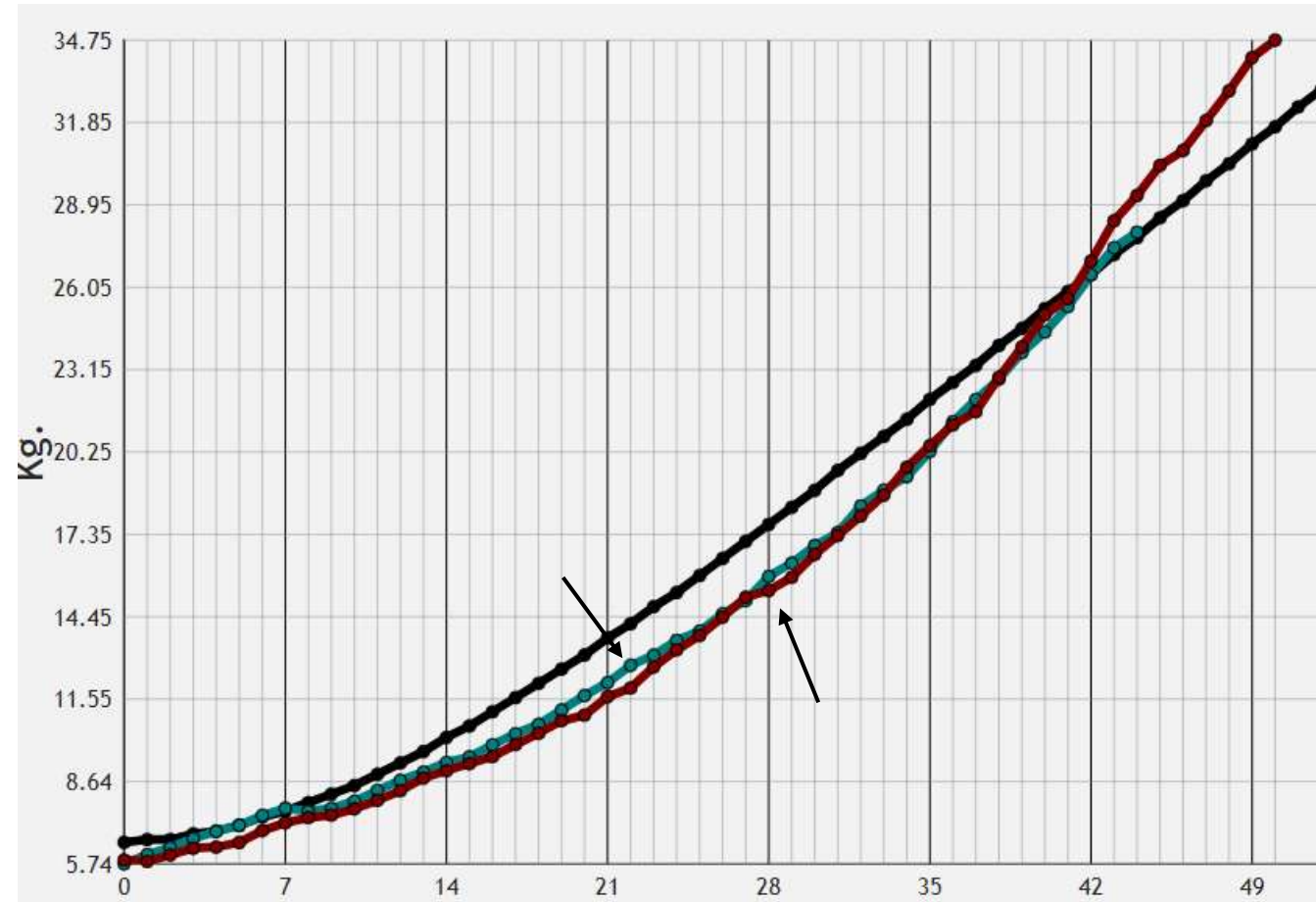
- ★ Det hedder typisk 15-30 kg, men mange steder kan der skiftes tidligere uden problemer
- ★ Prisforskellen er typisk 20-25 kr./100 Fesv.
- ★ I perioden 12-15 kg er tilvæksten 550-600 g/dag
- ★ Så ved at skifte ved 13 kg frem for 15,5 kg, kan vi flytte 4 dages foder fra blanding 2-3
- ★ 4 Fesv flyttes fra blanding 2 til 3
- ★ Blanding 3 er ca. 25 kr./100 Fe billigere end blanding 2

- ★ Så en foderbesparelse på 1 kr./gris

- ★ Hvad siger grisene??

Resultat fra gennemløbsvægt, der er flere hold med samme resultat

Tilsætningsstoffer

- ★ Syre
- ★ Miya gold
- ★ Fedtsyrer
- ★ Planteekstrakter
- ★ Mælkesyrebakterier
- ★ Naturlig E-vitamin
- ★ Antioxidant
- ★ Og mange flere

Tilsætningsstoffer

- ★ Vær sikker på deres effekt
- ★ Effekten skal være højere end omkostningen

Råvarer

- ★ Basis er korn, og så meget soja som dyrene kan tåle
- ★ Herefter :
- ★ Sojaproteinkoncentrat
- ★ Kartoffelproteinkoncentrat
- ★ Fiskemel
- ★ Bakterieprotein
- ★ Insektprotein
- ★ Varmebehandlet korn
- ★ Blodplasma
- ★ Osv.

Eksempel

- ★ 2.000 søer
 - ★ Grisene ser godt ud i klimastalden
 - ★ Ingen diarre
 - ★ Lavt medicinforbrug
 - ★ "Det bedste foder foderstofften kan levere"
-
- ★ Men:
 - ★ Lav tilvækst
 - ★ Dårlig foderudnyttelse
 - ★ "Det dyreste foder vi kan finde"

Vejekamera viser dårligt resultat på blanding 2

Foder

	Før	Ny
Energi	109	112
Protein	135	139
Lysin	11,0	11
E-vit	225	150
Syre	0,5	0,5
Benzoesyre	0,5	0,3
Ekstra vitamin	Ja	Nej
Sojaskrå	10	15
Sojaproteinkonc.	1,4 + 1	3,6
Fiskemel	2	0
Kartoffelproteinkonc.	2	2
Havre	3	2
Pris	"0"	÷21 kr./100 kg (26,5 kr./100 Fesv)

Resultat

- ★ Startfoderet var uændret, slutfoderet lidt småjusteringer op i protein og energi
- ★ Tilvækst + 100 g
- ★ Fe/kg tilv – ikke opgjort endeligt, men vi forventer fremskridt
- ★ Kr./kg tilvækst med samme foderforbrug ÷0,8 kr. eller 20 kr./gris
- ★ Jeg forventer dog, at den bedre tilvækst også giver bedre foderudnyttelse

Smågrise Take Home Message

- ★ Dyrt foder gør måske hverdagen nemmere
- ★ Dyrt foder giver ikke bedre resultater
- ★ Der skal være både protein og energi i tilpas mængde
- ★ Undgå foderspild
- ★ Brug faser rigtigt, kamera eller vægt er en god hjælp
- ★ Overvej 2 startblandinger ved lav fravænningsvægt
- ★ Sørg for nok ædepladser
- ★ Der er mange penge at samle op

Søer

- ★ Det er svært at lave præcise opgørelser, da det tager lang tid med ændringer ved søer, og mange andre ting kan spille ind

Foderforbrug

- ★ Undgå foderspild - OBS gulvfodring
- ★ OBS vægtfylden, Pas på elevatorsøer
- ★ Rigtig antal polte
- ★ Brug normerne

Gulvfodring

Pas på foderspild

**Måske en bøjning på foderkassen
der holder foderet inde imod væggen**

Husk dog en spredning på foderet

Vægtfylde

- ★ Foderet i år er ca. 10 % tungere end sidste år, så foderkurverne skal justeres
- ★ Kontrolvej ved høst og ændring i fodersammensætning, og min. hvert kvartal
- ★ 10 % for meget til de drægtige ender i 150 kr./årsso
- ★ Og for store søer
- ★ Næste år kan det være den anden vej, så de får for lidt

Justering af foderkasser, eksempel fra praksis 2024 - 2025

- ★ Hvad skal foderkassen stå på
- ★ 1 daglig fodring
- ★ 1 foderkasse pr. so
- ★ Vægtfylde +10%
- ★ Energi + 2 Feso/100 kg

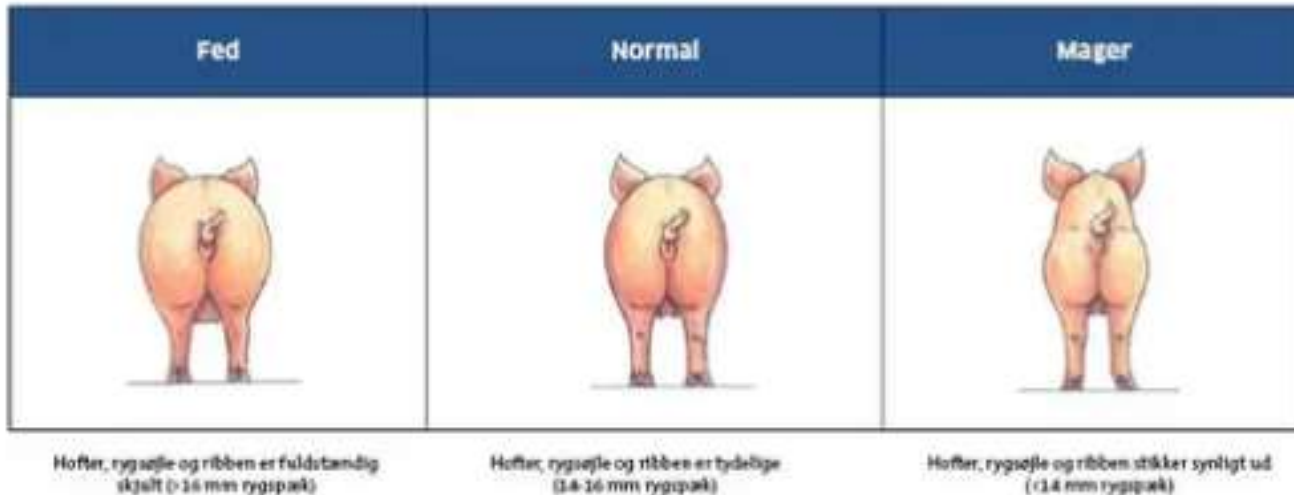
	Høst 2024	Høst 2025
Dag (før/efter faring)		
Fra uge 0 til 4 (dag 0-28)	5,9	5,3
Fra uge 5 til 11 (dag 28-84)	5,5	5,0
Fra uge 12 til 16 (dag 85-farning)	5,5	5,0

Rigtig antal polte

- ★ En polt fra 30 kg til løbning koster 500 kr. alene i foder
- ★ Laver du 2 ekstra polte om ugen til 1.000 søer, koster det godt 50.000 kr. årligt, eller 50 kr./ årsso
- ★ Og alle poltene får lidt mindre plads

Brug normerne, eksempel fra praksis

- ★ Særligt til drægtige og polte skal protein holdes på det anbefalede niveau
- ★ Ved at sænke protein til polte, og have fokus på det rette antal polte, sænkede vi foderforbruget i en besætning fra 1820 til 1600 fe/årsso
- ★ Ca. 450.000 kr. ved 1.000 søer
- ★ Det tog 2 år, så om der er sket andre ting i samme periode, er svært at huske

Fasefodring

- ★ Diefoder skal kun bruges i farestalden
- ★ Mange steder er der stadig diefoder i løbestalden
- ★ Der bruges nemt 100 Feso/ årsso i løbestalden
- ★ Det kan nemt være 30 kr./årsso for dyrt
- ★ Er der så polte roderække også, er det måske 50 kr./årsso
- ★ Få nu lavet det foderanlæg, så vi kan fodre som vi vil, og ikke som anlægget er designet til
- ★ Der er hurtigt 50.000 kr. hvert år at hente

Tilsætningsstoffer

- ★ Toksinbinder
- ★ Mere toksinbinder
- ★ Citronsyre
- ★ Mælkesyre bakterier
- ★ Arginin
- ★ Organiske mineraler
- ★ Ekstra vitaminer
- ★ Fiberprodukter
- ★ Omega 3 fedtsyrer
- ★ Og mange flere

Tilsætningsstoffer

- ★ Som ved smågrisene skal det give mere end det koster
- ★ Lad os se nærmere på nogle af de mest brugte

Toksinbindere

- ★ Binder/inaktiverer mycotoksiner
- ★ Koster i normal dosis ca. 60 kr./årsso
- ★ Ingen Dansk dokumentation for virkning
- ★ Er brugt mere og mere de sidste år
- ★ Brug velafprøvede produkter
- ★ OBS på dosis
- ★ Høst 2023 var dårlig og mange øgede dosis
- ★ Den kan godt komme ned nu
- ★ Overvej toksinanalyse
- ★ **OBS kornopbevaring**

Uddrag af årets toksinanalyser

Sample ID	Customer Sample ID	Sample Type	Species	Afla toxins	ZEN+ Meta bolites	B- Tricho thecenes (• g. DON)	A- Tricho thecenes (• g. T-2)	Fumon isins	Ochra toxins	Ergot Al- kaloids
AT-41877-1	1, Grain 2025, Wh...	wheat	Swine	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
AT-41877-2	2, Grain 2025, Wh...	wheat	Swine	nd	5	25	nd	nd	nd	nd
AT-41877-3	3, Grain 2025, Ba...	barley	Swine	nd	nd	25	nd	nd	nd	nd

Anbefaling:

På nuværende tidspunkt vurderer jeg ikke, at I behøver et produkt i mod mykotoksiner. Hvis vi i halmen ser højere niveauer, kan det være relevant.

Hvis I ønsker at "forsikre" jer mod variation i korn og soja, anbefaler jeg at bruge minimum 0,5 KG tons færdigfoder.

Citronsyre

- ★ Kan bruges hvis der er urinvejsinfektioner
- ★ Koster 50-100 kr./årsso
- ★ Måske en vandventil er billigere
- ★ Så kan den rangsvage også komme til
- ★ Eller endnu bedre - rens dem der er
- ★ Og har du citronsyre i, så husk at fjerne det igen, når vandsystemet er ordnet

Arginin

- ★ Nyeste produkt der skal redde dansk svineproduktion
- ★ Siges at give:
 - ★ Større grise, flere grise, færre med brok, mere livskraftige grise
- ★ Udfordringen er:
 - ★ Ingen ved:
 - om det virker på en eller alle tingene
 - hvor meget der skal til
 - hvornår det skal bruges
 - hvor meget der er i foderet i forvejen
- ★ Men mon ikke vi er klogere på det om et år

Eksempler på priser og anvendelse

- ★ **Bedste bud er, at der skal 25 g arginin /so/dag**
- ★ **Men er det tilsat eller total?**
- ★ **Bedste bud er, at det skal bruges fra løbning og 4 uger frem**
- ★ **Mange vælger det i alt drægtighedsfoder**
- ★ **Hvis man tror på det tilsatte og kan give det i de første 4 uger, koster det ca. 25 kr./årsso**
- ★ **Hvis man vil tilsætte hele mængden og bruger det i hele drægtighedsperioden, koster det ca. 200 kr./årsso**

- ★ **Med den høje pris skal det give en gris/årsso ekstra for break ewen**

Omega 3 fedtsyrer

- ★ Omega 3 fedtsyrer er markedsført i forskellige produkter
- ★ Der er testet forskellige kilder og doser
- ★ Indtil videre er der ikke fundet sikker effekt
- ★ Og selvom vi tager de ikke signifikante forbedringer med, kan det ikke komme i nærheden af at betale produkterne

Tilsætningsstoffer opsamling

- ★ Der er mange og forskellige på markedet
- ★ De koster at bruge
- ★ Effekten er varierende belyst

- ★ Er der problemer kan du prøve et relevant tilsætningsstof
- ★ Effekten skal vurderes i forhold til omkostningen
- ★ Det er ofte billigere at løse det bagvedliggende problem
- ★ Gennemgå foderblandingen jævnligt med en der ikke har interesse i at sælge produkter

Hvordan samler jeg alle de penge op?

- ★ Foderpriserne ændrer sig løbende
- ★ Der er forskel på hjemmeblandere og færdigfoder
- ★ Så find en måde at sammenligne dig med tilsvarende besætninger i samme periode
- ★ Er der potentiale, så skal det findes og indløses
- ★ Er det prisen, skyldes det så handelstalentet, eller den valgte sammensætning
- ★ Er det mængden, hvordan kan det så gøres bedre

Opsamling

- ★ Skål du have styr på dine foderomkostninger, er der mange håndtag at rykke i
 - ★ Brug de rigtige faser
 - ★ Hold styr på foderforbruget
 - ★ Brug kun de tilsætningsstoffer der giver mening
 - ★ Det der er nemt, er ikke altid det der giver bedst bundlinje
 - ★ Brug de tekniske hjælpemidler der giver mening
-
- ★ Men hvis du vil arbejde med det, er der rigtig mange penge at tjene

Spørgsmål

